

Cauza C-87/24**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

2 februarie 2024

Instanța de trimitere:

Administratīvā apgabaltiesa (Letonia)

Data deciziei de trimitere:

3 ianuarie 2024

Reclamante:

AS Gaso

AS Conexus Baltic Grid

Pârâtă:

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

Obiectul procedurii principale

Cereri formulate de AS Gaso și AS Conexus Baltic Grid (denumite în continuare „reclamante”) având ca obiect anularea deciziei adoptate de Consiliul Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (Comisia de Reglementare a Serviciilor Publice, Letonia) (denumită în continuare „autoritatea de reglementare”) care stabilește rata (media ponderată) de rentabilitate a capitalului (în termeni reali) pentru calcularea (proiectului) tarifelor pentru serviciile sistemului de transport al gazelor naturale, ale sistemului de distribuție a gazelor naturale și pentru serviciile de înmagazinare a gazelor naturale, în baza motivului că este afectată de erori materiale și procedurale care au condus la stabilirea acestei rate la un nivel nejustificat de scăzut, împiedicând astfel reclamantele să obțină o rentabilitate corespunzătoare pentru serviciile pe care le prestează.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Instanța de trimitere solicită, în temeiul articolului 267 TFUE, interpretarea articolului 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE pentru a stabili dacă autoritatea de reglementare, atunci când adoptă decizia de determinare a ratei de rentabilitate a capitalului care trebuie utilizată pentru calcularea tarifelor în sectorul furnizării de gaze naturale, trebuie să prezinte o justificare adecvată, în special în ceea ce privește compatibilitatea acestei rate cu obiectivele urmărite de dreptul Uniunii. De asemenea, se solicită să se clarifice semnificația noțiunilor de „stimulent corespunzător” și de „rentabilitate corespunzătoare”, precum și dacă și în ce mod o autoritate de reglementare poate sau trebuie să aplice, integral sau parțial, metodologia și principiile financiare utilizate pentru calcularea indicatorilor comparabili în cazul întreprinderilor care își desfășoară activitatea pe piața liberă și să se bazeze, dacă este cazul, pe evaluarea unui terț independent.

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE se opune unei reglementări naționale care nu impune autorității de reglementare, la calcularea tarifelor sau la stabilirea metodologiilor, obligația de a justifica modul în care se garantează că operatorilor de transport și de sistem și de distribuție li se acordă stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente?
- 2) Este în conformitate cu articolul 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE interpretarea unei reglementări naționale în sensul că se garantează acordarea de stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente, în cazul în care plata tarifelor de către utilizatori acoperă doar costurile justificate din punct de vedere economic ale serviciului public și se garantează rentabilitatea, cel puțin la un nivel minim?
- 3) Este compatibilă cu obiectivele prevăzute la articolul 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE o reglementare națională care, stabilind „un stimulent corespunzător, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung” și stimulente „în scopul de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente”, nu prevede luarea în considerare a principiilor acceptate în domeniul financiar pentru stabilirea ratei medii ponderate de rentabilitate a capitalului, care au în vedere întreprinderi comparabile care își desfășoară activitatea pe piața liberă?
- 4) În interpretarea conceptelor de „rentabilitate corespunzătoare a investiției” în sensul articolului 13 din Regulamentul [(CE) nr. 715/2009] și de „stimulente pentru investiții” în sensul articolului 41 din Directiva 2009/73, autoritatea de reglementare trebuie să se ghideze după conceptul acceptat în mediul financiar de

rată medie de rentabilitate a capitalului (*weighted average cost of capital* – WACC) și după metodologia utilizată pentru calcularea acesteia?

5) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea anterioară, autoritatea de reglementare poate în mod legitim să se îndepărteze de metodologia utilizată în domeniul financiar pentru stabilirea ratei medii de rentabilitate a capitalului și să ajusteze acest cost după cum consideră oportun?

6) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea anterioară, autoritatea de reglementare poate ajusta în mod legitim rata medie de rentabilitate a capitalului astfel încât calculul acesteia să ia în considerare o primă de mărime bazată pe costurile îndatorării suportate de alte întreprinderi din economia statului membru?

7) În cazul unui răspuns afirmativ la a patra întrebare, autoritatea de reglementare poate ajusta în mod legitim rata medie de rentabilitate a capitalului astfel încât să nu fie nevoie să compenseze operatorul de transport și de sistem sau de înmagazinare a gazelor naturale pentru creșterea inflației în cursul perioadei tarifare precedente?

8) În cazul unui răspuns afirmativ la a cincea întrebare și dacă operatorul nu este de acord cu nivelul ratei medii de rentabilitate a capitalului propus de autoritatea de reglementare sau cu elementele pe care se bazează acesta, trebuie autoritatea de reglementare, atunci când stabilește rata medie de rentabilitate a capitalului WACC, să recurgă la un terț independent pentru evaluarea nivelului corespunzător al ratei?

9) Este compatibilă cu obiectivele prevăzute la articolul 41 alineatul (8) din Directiva 2009/73/CE o procedură de stabilire a tarifelor în cadrul căreia rata medie de rentabilitate a capitalului este calculată de autoritatea de reglementare și în care operatorul de transport și de sistem sau de înmagazinare a gazelor naturale nu are dreptul de a ajusta acest calcul pe baza indicatorilor comerciali individuali ai operatorului?

10) Articolul 1 [primul paragraf] litera (b) din Regulamentul [(CE) nr. 715/2009], coroborat cu al doilea paragraf al acestui articol, trebuie interpretat în sensul că considerentele 7 și 8 și articolul 13 alineatul (1) din acest regulament se aplică instalațiilor de înmagazinare a gazelor naturale și tarifelor stabilite de autoritatea de reglementare în situația în care accesul la instalațiile de înmagazinare a gazelor naturale lichefiate este reglementat?

Dreptul Uniunii

Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE (denumită în continuare „Directiva”; JO 2009, L 211, p. 94): considerentul (35), articolul 32 alineatul (1), articolul 33 alineatele (1), (3) și (4), articolul 40 litera (f) și articolul 41 alineatele (1) și (8).

Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (denumit în continuare „Regulamentul”; JO 2009, L 211, p. 36): considerentele (7) și (8) și articolul 1 și articolul 13 alineatul (1).

Jurisprudență

Hotărârea Curții din 12 iulie 2022, Nord Stream 2/Parlamentul și Consiliul, C-348/20 P, EU:C:2022:548.

Hotărârea Tribunalului din 16 martie 2022, MEKH și FGSZ/ACER, T-684/19 și T-704/19, EU:T:2022:138.

Hotărârea Curții din 24 februarie 2022, Latvijas Gāze, C-290/20, EU:C:2022:119.

Hotărârea Curții din 2 septembrie 2021, Comisia/Germania (Transpunerea Directivelor 2009/72 și 2009/73), C-718/18, EU:C:2021:662.

Hotărârea Curții din 3 decembrie 2020, Comisia/Belgia (Piețele energiei electrice și gazelor naturale), C-767/19, EU:C:2020:984.

Hotărârea Curții din 16 iulie 2020, Comisia/Ungaria (Tarife de acces la rețelele de transport al energiei electrice și al gazelor naturale), C-771/18, EU:C:2020:584.

Hotărârea Curții din 30 aprilie 2020, Overgas Mrezhi și Balgarska gazova asotsiatsia (C-5/19, EU:C:2020:343).

Hotărârea Curții din 19 decembrie 2019, GRDF, C-236/18, EU:C:2019:1120.

Hotărârea Curții din 6 octombrie 2015, Capoda Import-Export, C-354/14, EU:C:2015:658, punctul 25.

Hotărârea Curții din 19 martie 2015, E.ON Földgáz Trade, C-510/13, EU:C:2015:189.

Dispoziții naționale

Energētikas likums (Legea energiei) (*Latvijas Vēstnesis* nr. 273/275 din 22 septembrie 1998, în versiunea în vigoare la 20 august 2020): articolul 15, articolul 44 alineatul (8) și articolul 85 alineatul (1).

Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (Legea privind autoritățile de reglementare a serviciilor publice) (*Latvijas Vēstnesis* nr. 394/395 din 7 noiembrie 2000, în versiunea în vigoare la 20 august 2020): articolul 2 alineatele (2) și (4), articolul 6 alineatele (1) și (2), articolul 7 alineatul (6), articolul 9 și articolul 20 alineatul (1).

Ministru kabineta 2009. gada 27. oktobra noteikumi Nr. 1227 „Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem” (Decretul nr. 1227 al Consiliului de Miniștri din 27 octombrie 2009 de stabilire a dispozițiilor privind tipurile de servicii publice reglementate) (*Latvijas Vēstnesis* nr. 172 din 29 octombrie 2009, în versiunea în vigoare la 20 august 2020): alineatul (4).

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2018. gada 13. augusta lēmums Nr. 1/23 „Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika” (Decizia nr. 1/23 a Consiliului Comisiei de Reglementare a Serviciilor Publice din 13 august 2018 privind metodologia de calcul a ratei de rentabilitate a capitalului) (*Latvijas Vēstnesis* nr. 161 din 15 august 2018; denumită în continuare „metodologia”), în versiunea modificată prin decizia nr. 1/12 din 22 august 2019 a aceluiași organ: alineatele 3 - 7 și 9.¹

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2020. gada 20. augusta lēmums Nr. 109 „Par kapitāla atdeves likmi dabasgāzes pārvades sistēmas, dabasgāzes sadales sistēmas un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu tarifu projekta aprēķināšanai” (Decizia nr. 109 a Consiliului Comisiei de Reglementare a Serviciilor Publice din 20 august 2020 privind rata de rentabilitate a capitalului pentru calculul proiectului de tarife pentru serviciile sistemului de transport al gazului natural, ale sistemului de distribuție a gazului natural și de înmagazinare a gazului natural) (*Latvijas Vēstnesis* nr. 164 din 26 august 2020; denumită în continuare „decizia atacată”).

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamantele sunt operatori ai serviciului public prestat în domeniul furnizării de gaze naturale în Letonia, mai exact AS Gaso este (unicul) operator de distribuție a gazelor naturale, iar AS Conexus Baltic Grid este (unicul) operator de transport și de sistem pentru gaze naturale și operator de înmagazinare a gazelor naturale.
- 2 La 20 august 2020, autoritatea de reglementare a adoptat decizia atacată, prin care a stabilit rata (media ponderată) de rentabilitate a capitalului în termeni reali (cu două variante) care urma să fie utilizată pentru calculul tarifelor serviciilor de transport și de sistem pentru gaze naturale, de distribuție a gazelor naturale și de înmagazinare a gazelor naturale, a căror intrare în vigoare era prevăzută pentru anul 2021.
- 3 Pe baza ratei de rentabilitate a capitalurilor proprii, calculată în conformitate cu punctul 5 din metodologie, a ratei de rentabilitate a capitalului împrumutat, calculată în conformitate cu punctul 7 din metodologie, a ratei în vigoare a impozitului pe profit și a mediei variațiilor indicelui prețurilor de consum înregistrate în statisticile oficiale pentru ultimii cinci ani calendaristici, autoritatea de reglementare a stabilit că rata (media ponderată) de rentabilitate a capitalului (în termeni reali) aplicabilă operatorilor din categoria microîntreprinderilor sau a întreprinderilor mici era de 4,37%, în timp ce pentru operatorii din categoria întreprinderilor mijlocii sau mai mari rata era de 2,65 %.

- 4 În susținerea acestei decizii, autoritatea de reglementare a precizat că ratele de rentabilitate a capitalului stabilite erau în concordanță cu situația de pe piețele financiare, inclusiv cu riscurile legate de obținerea finanțării, și că, prin urmare, acestea permiteau operatorului de transport și de sistem pentru gaze naturale, operatorului de distribuție a gazelor naturale și operatorului de înmagazinare a gazelor naturale să se împrumute, să investească în reînnoirea și dezvoltarea rețelei de gaze naturale și să obțină o rentabilitate rezonabilă, garantând în același timp utilizatorilor posibilitatea de a beneficia de servicii publice neîntrerupte, fiabile și de calitate, ale căror tarife (prețuri) să corespundă costurilor justificate din punct de vedere economic.
- 5 Nefiind de acord cu această decizie și cu motivele pe care aceasta se întemeiază, reclamantele au introdus o acțiune în anulare la Administrativā apgabaltiesā (Tribunalul regional de contencios administrativ).

Argumentele esențiale ale părților din procedura principală

- 6 În acțiunea lor, reclamantele invocă următoarele argumente.
- 7 În opinia reclamantelor, la stabilirea criteriilor de calculare a ratei de rentabilitate a capitalului, autoritatea de reglementare a săvârșit erori materiale și procedurale grave, astfel încât rata de rentabilitate a capitalului aplicabilă reclamantelor a fost calculată la un nivel nejustificat de scăzut, fără a ține seama de interesul reclamantelor de a stabili tarifele la o rată de rentabilitate corespunzătoare. Ele susțin că o astfel de limitare a rentabilității admisibile a unui operator de serviciu public constituie o restricționare excesivă a dreptului de proprietate al reclamantelor.
- 8 Potrivit reclamantelor, metodologia (în versiunea sa modificată) adoptată de autoritatea de reglementare implică o extindere considerabilă a conținutului criteriilor prevăzute de legislație, ceea ce constituie un comportament *ultra vires*, precum și o încălcare a principiilor bunei administrări, securității juridice și protecției încrederii legitime.
- 9 În opinia acestora, autoritatea de reglementare nu și-a îndeplinit obligația legală de motivare a actelor sale.
- 10 Reclamantele susțin că autoritatea de reglementare nu a prezentat fapte care să demonstreze necesitatea unei astfel de decizii și s-a bazat pe ipoteze eronate și nedemonstrate privind activitățile comerciale ale reclamantelor și pe indicatorii aferenți acestora.
- 11 În esență, în opinia reclamantelor, autoritatea de reglementare, acționând contrar principiului care interzice arbitrariul, nu a expus și nu a apreciat în mod adecvat considerațiile obiective și raționale de natură juridică ce decurg din aceste elemente de fapt, nu a apreciat în mod adecvat considerațiile referitoare la

oportunitatea unei modificări a metodologiei și nu a motivat concluziile referitoare la componentele calculului ratei de rentabilitate a capitalului.

- 12 Potrivit reclamantelor, autoritatea de reglementare nu a motivat concluziile referitoare la variabilele utilizate pentru calcularea (în termeni reali) a ratei (media ponderată) de rentabilitate a capitalului. Aceasta nu a explicat de ce analiza comparativă a noii rate de rentabilitate a capitalului nu a utilizat date referitoare la înmagazinarea gazelor naturale, de ce au fost alese valori specifice pentru analiza comparativă și cum a fost aleasă perioada pentru care a fost calculată prima de risc național.
- 13 În opinia reclamantelor, noua rată de rentabilitate a capitalului stabilită de autoritatea de reglementare are un impact negativ excesiv asupra capacității reclamantelor de a își îndeplini obligația de dezvoltare a activităților și de participare la planificarea, garantarea și dezvoltarea coordonată și eficientă a alimentării cu energie.
- 14 Or, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”), atunci când stabilesc tarifele, statele membre au obligația să garanteze o rentabilitate a investițiilor realizate. Rezultă din directivă că autoritatea de reglementare a unui stat membru are obligația de a promova dezvoltarea și funcționarea pieței gazelor naturale, oferind investitorilor stimulente suficiente pentru realizarea investițiilor necesare în infrastructură. În mod similar, dispozițiile regulamentului impun autorității de reglementare obligația de a asigura, la stabilirea tarifelor, o rentabilitate corespunzătoare a investițiilor realizate.
- 15 Reclamantele susțin că nu au fost ascultate în mod adecvat înainte de adoptarea deciziei atacate și că argumentele și observațiile lor nu au fost analizate; prin urmare, consideră că participarea lor la stabilirea noii rate de rentabilitate a capitalului nu a fost garantată.
- 16 În opinia reclamantelor, decizia atacată nu promovează nici concurența, nici dezvoltarea, ceea ce este contrar obiectivului de reglementare sectorială urmărit de legiuitor.
- 17 Prin urmare, viciile de calcul al noii rate de rentabilitate a capitalului sunt grave și fac imposibilă înțelegerea modului în care autoritatea de reglementare a ajuns la concluziile pe care se întemeiază decizia atacată; lipsa unei motivări suficiente restrânge posibilitatea reclamantelor de a își exercita efectiv dreptul la apărare.
- 18 În ceea ce o privește, autoritatea de reglementare susține că misiunea sa, astfel cum este prevăzută la articolul 20 alineatul (1) din Legea privind autoritățile de reglementare a serviciilor publice, este exclusiv de a garanta că tarifele acoperă costurile justificate din punct de vedere economic ale serviciului public (de altfel, conținutul acestui din urmă concept este la latitudinea autorității de reglementare) și de a garanta, în general, rentabilitatea. Autoritatea de reglementare consideră că, în esență, aceste concepte nu sunt legate de obiectivele urmărite de articolul 41

alineatul (8) din directivă, și anume garantarea unor stimulente corespunzătoare, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, în scopul de a spori eficiența, de a îmbunătăți integrarea pe piață și siguranța alimentării și de a sprijini activitățile de cercetare aferente.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 19 Instanța de trimitere arată că în litigiul principal sunt aplicabile articolul 40 litera (f) și articolul 41 alineatul (8) din directivă, precum și articolul 13 alineatul (1) din regulament, coroborat cu considerentele (7) și (8) ale regulamentului. Aceste dispoziții prevăd obligația statelor membre de a garanta o rentabilitate corespunzătoare a investițiilor realizate, însă conținutul lor nu este suficient clarificat sau precizat. Acest lucru împiedică instanța de trimitere să se pronunțe asupra fondului cauzei.
- 20 Având în vedere că unul dintre obiectivele directivei este garantarea investițiilor suficiente pentru dezvoltarea sistemului, considerentul (35) și articolul 40 litera (f) din directivă se referă la obligația autorității de reglementare a statului membru de a contribui la dezvoltarea și la funcționarea pieței gazelor naturale prin asigurarea unui stimulent suficient pentru ca investitorii să realizeze investițiile necesare.
- 21 La rândul său, articolul 13 alineatul (1) din regulament prevede că autoritatea de reglementare stabilește un tarif de acces la sistemul de transport care include o rentabilitate corespunzătoare a investițiilor. Tarifele trebuie să favorizeze concurența și comerțul eficient cu gaze naturale și să ofere stimulente pentru investiții și interoperabilitatea rețelelor de transport.
- 22 Tarifele rămân unul dintre instrumentele autorității de reglementare pentru încurajarea investițiilor, chiar și după ce întreprinderea inițială (operatorul tradițional) din sectorul gazelor naturale integrată pe verticală (AS Latvijas Gāze) a fost divizată în mai multe entități. În ceea ce privește funcția de înmagazinare, articolul 41 alineatul (1) litera (n) din directivă obligă autoritatea de reglementare să monitorizeze și să revizuiască condițiile de acces la instalațiile de înmagazinare, la stocarea în conductă și la alte servicii de sistem, astfel cum se prevede la articolul 33. Articolul 44 alineatul (8) din Legea energiei prevede că accesul la instalația subterană de înmagazinare a gazelor naturale se organizează prin intermediul unei proceduri reglementate pe baza unor tarife stabilite în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 15 alineatul 1.¹ din legea menționată. Prin urmare, și accesul la instalația subterană de înmagazinare a gazelor trebuie să fie justificat din punct de vedere tehnic și economic, ceea ce înseamnă și că tarifele supravegheate de autoritatea de reglementare trebuie să fie revizuite de aceasta.
- 23 În speță, autoritatea de reglementare stabilește, în cadrul competențelor sale, tarifele sau metodologia de calcul a acestora, inclusiv rata de rentabilitate a capitalului. Deși din dispozițiile directivei și ale regulamentului rezultă că, atunci când stabilesc suma datorată pentru accesul la sistemul de transport al gazelor

naturale sau tarifele, statele membre trebuie să includă o rentabilitate corespunzătoare a investițiilor în calculul acestor tarife, aceste dispoziții nu precizează conținutul noțiunii de „rentabilitate corespunzătoare a investițiilor”.

- 24 Astfel, nu au fost stabilite criteriile juridice în funcție de care autoritatea de reglementare să poată stabili dacă rentabilitatea trebuie considerată „corespunzătoare”. Instanța de trimitere nu dispune de orientări clare cu privire la modalitatea de evaluare a conformității cu dreptul Uniunii a metodologiei de stabilire a rentabilității (rata de rentabilitate a capitalului).
- 25 Până în prezent, Curtea nu a clarificat conceptul de „rentabilitate corespunzătoare a investițiilor”. Deși este adevărat că jurisprudența sa referitoare la directivă și la regulament (a se vedea secțiunea anterioară „Jurisprudența Curții”) a interpretat articolul 41 din directivă, în niciuna dintre aceste cauze Curtea nu a interpretat articolul 41 alineatul (8) în împrejurări de fapt și de drept comparabile cu cele din prezenta cauză.
- 26 Curtea s-a referit la obligația statelor membre de a lua în considerare investițiile realizate sau care urmează să fie realizate la stabilirea tarifelor de acces la rețeaua de transport sau de înmagazinare a gazelor naturale [Hotărârea din 16 iulie 2020, Comisia/Ungaria (C-771/18, EU:C:2020:584)]. Totuși, Curtea nu a precizat modul în care acestea trebuie luate în considerare la stabilirea tarifelor.
- 27 Din articolul 1 din Legea privind autoritățile de reglementare a serviciilor publice („scopul prezentei legi este de a garanta disponibilitatea unor servicii publice neîntrerupte, fiabile și de calitate, ale căror tarife (prețuri) să corespundă costurilor justificate din punct de vedere economic, precum și de a promova dezvoltarea și concurența justificată din punct de vedere economic în sectoarele reglementate, stabilind proceduri de reglementare a serviciilor publice și raporturile juridice în cadrul furnizării acestor servicii”) și din articolul 20 alineatul 1 din aceeași lege („tarifele se stabilesc la un astfel de nivel încât plățile tarifare efectuate de utilizatori să acopere costurile justificate din punct de vedere economic ale serviciului public și să garanteze rentabilitatea acestui serviciu, cu excepția cazului în care legislația sectorială specifică stabilește alte principii de stabilire a tarifelor. În cazul unei modificări a factorilor care influențează tarifele, cum ar fi rentabilitatea, autoritatea de reglementare poate propune o revizuire a tarifelor și poate solicita prestatorului serviciului public să prezinte, într-un anumit termen, un proiect de tarife care să includă o justificare a costurilor care stau la baza tarifelor”), instanța de trimitere concluzionează că, la transpunerea articolului 41 din directivă, legiuitorul leton nu a adoptat formularea utilizată în acest articol. Legea privind autoritățile de reglementare a serviciilor publice nu conține nicio normă care să fie conformă cu articolul 40 (Obiectivele generale ale autorităților de reglementare) și cu articolul 41 (Atribuțiile și competențele autorității de reglementare) din directivă.
- 28 Analizând dacă obiectivele urmărite de articolul 20 alineatul 1 din Legea privind autoritățile de reglementare a serviciilor publice corespund celor prevăzute la

- articolul 41 alineatul (8) din directivă, instanța de trimitere concluzionează că obiectivele acestei directive sunt mai ample și că există posibilitatea ca dispoziția din legea citată, în temeiul căreia autoritatea de reglementare a adoptat legislația aplicabilă în speță, să nu poată acoperi toate obiectivele dreptului Uniunii referitoare la dreptul prestatorului de servicii publice reglementate de a beneficia de un stimulent corespunzător pe termen scurt și pe termen lung.
- 29 Prin urmare, există un motiv întemeiat pentru a sesiza Curtea în ceea ce privește transpunerea în dreptul leton a acestor dispoziții din directivă.
- 30 Articolul 1 alineatul (2) din regulament prevede că printre obiectivele menționate la primul paragraf al acestui articol se numără definirea unor principii armonizate de fixare a tarifelor sau a unor metodologii de calcul al acestor tarife, definirea unor principii armonizate pentru accesul la rețea, dar nu și la instalațiile de înmagazinare, stabilirea de servicii pentru accesul terților și de principii armonizate pentru alocarea capacității și gestionarea congestiei, stabilirea de cerințe de transparență, norme de echilibrare și tarife de dezechilibru și facilitarea comercializării de capacitate. Instanța de trimitere concluzionează că regulamentul se aplică la stabilirea principiilor sau a metodologiilor de calcul al tarifelor de acces la rețeaua de transport al gazelor naturale, dar nu și la instalațiile de înmagazinare.
- 31 În conformitate cu articolul 1 al treilea paragraf din regulament, regulamentul se aplică exclusiv instalațiilor de înmagazinare care intră sub incidența articolului 33 alineatul (3) sau alineatul (4) din directivă. La rândul său, din articolul 33 alineatul (1) din directivă rezultă că procedurile prevăzute la articolul 33 alineatele (3) și (4) din directivă în ceea ce privește serviciile de înmagazinare nu sunt obligatorii, dar se aplică atunci când este necesar din punct de vedere tehnic și/sau economic pentru asigurarea unui acces eficient la sistem pentru aprovizionarea clienților, precum și pentru organizarea accesului la serviciile de sistem.
- 32 Instanța de trimitere concluzionează că, având în vedere dispozițiile directivei și obligațiile statelor membre, articolul 13 alineatul (1) din regulament - care se referă la tarifele și la metodologiile aplicate de operatorii de transport și de sistem și aprobate de autoritățile de reglementare în conformitate cu articolul 41 alineatul (6) din directivă și la tarifele publicate în temeiul articolului 32 alineatul (1) din directivă - și, prin urmare, și la noțiunea de „rentabilitate corespunzătoare” pe care o conține, se referă numai la tarifele aplicabile serviciilor rețelei de transport al gazului natural, iar nu serviciilor de înmagazinare a gazului natural. Criteriile menționate la considerentele (7) și (8) ale regulamentului, referitoare la tarifele de acces la rețea, nu se aplică nici serviciilor de înmagazinare.
- 33 Instanța de trimitere consideră că există motive întemeiate pentru a adresa Curții întrebări cu privire la interpretarea acestor dispoziții.
- 34 Referindu-se la jurisprudența Curții privind admisibilitatea cererilor de decizie preliminară [a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 21 iulie 2015, Capoda Import-

Export (C-354/14, EU:C:2015: 658), punctul 25], potrivit căreia Curtea poate refuza să analizeze astfel de cereri numai în cazul în care interpretarea solicitată nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care îi sunt adresate, instanța de trimitere arată că interpretarea dispozițiilor menționate ale directivei și ale regulamentului este direct legată de împrejurările de fapt și de drept ale litigiului principal. Pentru a putea pronunța o hotărâre în litigiul principal, este necesar ca Curtea să ofere clarificări, eliminând astfel orice îndoială rezonabilă cu privire la interpretarea dispozițiilor relevante ale dreptului Uniunii.

- 35 În esență, este necesar să se clarifice criteriile care trebuie aplicate pentru aprecierea noțiunilor de „rentabilitate corespunzătoare” și de „stimulent corespunzător” prevăzute la articolul 13 alineatul (1) din regulament, coroborate cu considerentele (7) și (8) ale acestuia și cu articolul 40 litera (f) și articolul 41 alineatul (8) din directivă, precum și interpretarea corectă a acestor concepte în circumstanțele specifice ale prezentei cauze. Răspunsurile la întrebările preliminare vor permite instanței de trimitere să stabilească, în cadrul examinării fondului cauzei, dacă decizia atacată, adoptată pe baza metodologiei, prin care se stabilește noua rată de rentabilitate a capitalului, precum și metodologia însăși sunt conforme cu obligația statului membru, prevăzută de dreptul Uniunii, de a include în acest calcul o rentabilitate corespunzătoare a investițiilor.